

Cea mai controversată hotărâre judecătorească a tuturor timpurilor. Cazul exploratorilor speologi²¹⁸

Lon L. Fuller

Introducere, traducere și adaptare realizate de Dan Stoica

Am citit pentru prima dată articolul Cazul exploratorilor speologi în urmă cu șase ani, la recomandarea prietenului meu, Liviu Damsa. Așa l-am descoperit pe Loan L. Fuller, profesor american care a predat filozofia dreptului la Harvard University. Fascinat de modul practic și simplu în care prezintă ideile complexe ale teoriei dreptului, am comandat de pe amazon.com toate cărțile sale. Mai târziu, Liviu avea să-mi spună că l-a avut ca profesor pe unul din discipolii lui Fuller, în perioada în care a studiat dreptul la Illinois College of Law, într-un program masteral; astăzi Liviu este doctorand în una din universitățile de top din Anglia.

Cu fiecare timp trecut de atunci, mă gândesc deseori că aș fi dat toți cei patru ani de școală de drept românească pentru câteva luni în compania profesorului Loan L. Fuller. Astăzi îmi doresc să am timpul necesar pentru a introduce în dezbaterile juridice din țară atât conceptele teoretice pe care Fuller și-a bazat argumentele, cât și pozițiile critice pe care le-a declanșat ulterior. În următorii 50 de ani de la data publicării sale, a fost scrisă o carte și s-au publicat două simpozioane în cele mai importante reviste de drept americane, cu scopul de a marca un moment esențial: dată la care teoria dreptului devine accesibilă practicienilor. După Cazul exploratorilor speologi studenții de la drept, viitori judecători, nu mai pot refuza să includă constant în hotărârile și argumentele lor principiile și fundamentele teoriei dreptului.

Mărturisesc că am lucrat câțiva ani la această traducere. Un text intermediar a mai fost publicat în urmă cu câțiva ani. Probabil că versiunea în limba română a așteptat timpul său pentru a căpăta o formă finală. Astăzi, noua generație de judecători are nevoie de acest text. În comparație cu tradiționalele culturi juridice cu tradiție, justiția română are de rezolvat în prezent mult mai multe "cazuri grele" sau dileme morale, așa cum e cel descris în articolul lui Fuller.

Meritul principal al profesorului Fuller este că a dezvoltat un set de întrebări și a propus câteva răspunsuri fundamentate pe teoriile principale ale dreptului, în care conceptul de "canibalism" poate fi înlocuit cu orice altă problemă complexă de drept sau dilemă morală

1. Există situații în care putem (a) justifica și (b) disculpa un caz de canibalism, fundamentate pe considerente de ordin moral?
2. Indiferent de răspunsul de mai sus, poate exista un argument legal pentru a justifica un act de canibalism pentru a salva viața unui alt om? Este argumentul necesității o apărare juridică justificată?
3. Care este legătura dintre chestiunile 1 și 2?
4. Care este rolul unui judecător al instanței supreme în a lua hotărâri privind un "caz greu" folosind argumente juridice? Cum diferă acest rol față de cel al altor funcționari sau demnitari?

²¹⁸ Studiul a fost publicat în Harvard Law Review, nr. 62/1949

5. Ce fel de argumente sunt admisibile, valabile și convingătoare în (a) elaborarea și (b) motivarea unei decizii în “cazurile grele”, în care judecățile morale și cele juridice se află în contradicție? Care este legătura între (a) și (b)? Joacă opinia publică vreun rol în procesul de la (a) la (b)? Au (a) cetățenii și (b) judecătorii o obligație irevocabilă de a respecta întocmai legea ?

Cazul exploratorilor speologi este un bun punct de plecare pentru a introduce o teorie a deciziei judiciare, în care (1) argumentele morale și (2) argumentele juridice (3) se află în conflict, iar (4) rolul judecătorului este de a alege (5) argumentele valabile din punct de vedere moral, convingătoare pentru opinia publică și admisibile din punct de vedere juridic.

Înainte de toate însă, este nevoie să dezvoltăm o teorie a dilemelor morale. Numesc dilemă morală situația în care a face ceea ce este moral corect, respectiv incorect are ca rezultat un efect ilegal, respectiv legal. Iată câteva exemple de dileme morale, pe lângă cel discutat pe larg în articolul lui Fuller: avortul; eutanasia; abuzurile de orice fel; retrocedarea proprietăților; utilizarea resurselor în situații de criză. Vă invit să completați această listă!

Rezolvarea unor dileme morale este o sarcină dificilă. Gândirea critică, argumentarea, experiența de viață, vocația, discernământul și echilibrul interior sunt câteva din ingredientele necesare. Din păcate actuala școală de drept nu oferă viitorului judecător instrumentele necesare pentru a face alegerile cele mai potrivite.

Societatea românească este una în care dilemele morale sunt frecvente. Judecătorii sunt arbitrii care au puterea și autoritatea de a readuce conceptele morale în construcția argumentelor juridice.

Cazul exploratorilor speologi Curtea Supremă a Statului Newgarth Anul 4300

Inculpații sunt urmăriți pentru infracțiunea de omor și au fost condamnați la moarte prin spânzurare de Curtea de Apel din Stowfield. Ei au formulat recurs în fața acestei instanțe. Faptele sunt descrise în opinia Președintelui de complet.

Opinia Președintelui de complet, Judecătorul TRUEPENNY

Cei patru inculpați sunt membri ai Societății de Speologie, o organizație de speologi amatori interesați de explorarea peșterilor. În luna mai a anului 4299 inculpații, împreună cu Roger Whetmore, un alt membru al Societății, au pătruns într-o peșteră calcaroasă. În vreme ce erau în interiorul peșterii, departe de intrare, s-a produs o alunecare de teren. Bucăți grele de piatră au blocat singura ieșire cunoscută din peșteră. Când au descoperit aceasta, membrii echipei s-au așezat lângă intrarea blocată în așteptarea echipelor de salvare. Între timp, Secretarul Organizației a fost alertat de familiile celor sechestrați în peșteră. Speologii au lăsat la birourile societății suficiente indicii legate de locația peșterii pe care intenționau să o exploreze. O echipă de salvare s-a format imediat și a plecat spre locul indicat.

Misiunea de salvare s-a dovedit însă deosebit de dificilă. Echipa de salvare a fost suplimentată

de mai multe ori cu oameni și echipamente, care au fost aduse cu cheltuieli foarte mari la locul izolat unde se afla peștera. A fost construită o tabără imensă de muncitori, ingineri, geologi și alți experți. Eforturile de înlăturare a blocurilor de piatră care obstrucționau intrarea au fost îngreunate de numeroase alunecări de teren. În timpul unei astfel de alunecări zece din membrii echipei de salvare au murit. Bugetul Societății de Speologie s-a epuizat în curând și suma de opt sute de mii de “frelars” [moneda oficială] strânsă din donații ale comunității și din subvenții guvernamentale a fost cheltuită înainte ca cei cinci speologi blocați în peștera să poată fi salvați. În cele din urmă eforturile de salvare au avut succes în cea de-a treizeci și doua zi de la momentul în care expediția pornise la explorarea peșterii.

Atât timp cât se știa că exploratorii nu aveau provizii prea mari de hrană și nu exista în peștera nicio materie vegetală sau animală cu care s-ar fi putut hrăni, au existat temeri că speologii ar fi putut muri de foame, înainte ca echipele de salvare să îi găsească. În ziua douăzeci a sechestrării lor sub pământ s-a aflat pentru prima dată că echipa de speologi avea un echipament capabil să trimită și să primească mesaje. Un echipament similar a fost imediat instalat în tabăra de salvare și a fost stabilită astfel o punte de comunicare cu nefericiții din peșteră. Aceștia au vrut să știe în primul rând cât timp va mai dura până vor putea fi salvați. Inginerii responsabili de proiectul de salvare au spus că

vor fi necesare cel puțin încă zece zile, cu condiția că nu vor mai fi și alte alunecări de teren. Exploratorii au cerut atunci să fie puși în legătură cu o comisie de medici. Ei au descris condițiile din peșteră și proviziile pe care le aveau cu ei și au cerut opinia medicilor în legătură cu posibilitatea de a supraviețui fără mâncare încă zece zile. Președintele comisiei de medici le-a spus că există o probabilitate foarte mică de supraviețuire. Echipamentul de comunicare din peșteră nu a mai transmis nici un mesaj timp de opt ore după aceasta. Când comunicațiile au fost reluate, Whetmore a discutat cu președintele comisiei în numele său și a celor din peșteră. El a întrebat comisia de medici dacă cei din peșteră ar putea să supraviețuiască încă zece zile în cazul în care ar consuma carnea unuia dintre ei. Președintele comisiei a răspuns, după multe ezitări, afirmativ la această întrebare. Whetmore a întrebat atunci dacă ar fi recomandabil pentru ei să tragă la sorți care din exploratorii blocați în peștera ar trebui să fie mâncat. Nici unul din medicii prezenți nu a vrut să răspundă la această întrebare. Whetmore a dorit un răspuns de la unul din oficialii sau judecătorii prezenți, dar nici unul din cei aflați acolo nu a dorit să dea vreun sfat în această privință. Nici un preot n-a vrut să dea un răspuns acestei probleme. După această discuție nu s-a mai primit nici un mesaj din peșteră și s-a presupus [în mod eronat, astfel cum s-a dovedit ulterior] că bateriile echipamentului de transmisie a celor din peșteră s-au consumat. Când exploratorii au fost în cele din urmă eliberați, s-a aflat că în a douăzeci și treia zi de la data în care au intrat în peștera Whetmore a fost ucis și mâncat de însoțitorii săi.

Din mărturiile inculpaților, astfel cum au fost acceptate de instanță, reiese că Whetmore a fost cel care a pus problema găsirii unei surse de hrană (fără de care supraviețuirea ar fi fost imposibilă) în carnea unuia din cei aflați în peștera. Tot Whetmore a fost cel care a venit cu ideea de a trage la sorți cine va fi cel sacrificat, întrucât avea din întâmplare la dânsul o pereche de zaruri. Inițial membrii echipei de exploratori au fost reticenți în a adopta o soluție atât de disperată, dar după conversația avută cu cei de la suprafață, astfel cum a fost relatată mai sus, toți cei din peșteră au fost în cele din urmă de acord cu planul propus de Whetmore. După discuții îndelungate privind chestiuni de probabilitate matematică, s-a ajuns și la o înțelegere în ce privește metoda de a folosi zarurile pentru determinarea persoanei care

urma să fie sacrificată.

Înainte însă că zarurile să fie aruncate, Whetmore a declarat că el se retrage din această înțelegere pentru că ar dori să mai reflecteze asupra problemei încă o săptămână, înainte de a accepta o soluție atât de

radicală și de odioasă. Ceilalți l-au acuzat de trădarea încrederii, hotărând să arunce zarurile. Când a venit rândul lui Whetmore zarurile au fost aruncate în numele lui de către o altă persoană, nu înainte însă de a fi întrebat despre eventualele obiecții privind corectitudinea aruncării. Acesta a declarat că nu are astfel de obiecții. Rezultatul aruncărilor de zaruri a fost în defavoarea lui Whetmore, drept pentru care acesta a fost ucis și mâncat de colegii săi de expediție.

După încheierea operațiunilor de salvare și după ce a trecut perioada de spitalizare necesară pentru refacerea fizică și psihică, supraviețuitorii au fost acuzați de uciderea lui Whetmore. În primă instanță, după ce au fost ascultați martorii, purtătorul de cuvânt al Curții cu juri [avocat de profesie] a propus membrilor juriului să nu dea un verdict, ci să lase la aprecierea Judecătorului care prezida Curtea decizia asupra vinovăției inculpaților, pe baza faptelor prezentate. După dezbateri, procurorul și avocatul inculpaților au fost de acord cu procedura propusă, și ea a fost aprobată de Curte. Printr-o hotărâre neobișnuit de lungă, Curtea cu juri a relatat faptele astfel cum sunt descrise mai sus și a hotărât că dacă în baza acestor fapte inculpații ar fi găsiți vinovați de acuzațiile ce le-au fost aduse, atunci Curtea va confirma vinovăția inculpaților. Pe baza acestui verdict, Judecătorul instanței a decis că inculpații sunt vinovați de uciderea lui Roger Whetmore. Judecătorul a ordonat ca inculpații să fie spânzurați – legea nepermițând nicio excepție în ce privește pedeapsa care trebuie pronunțată. După ce juriul și-a încheiat misiunea, membrii săi au semnat o petiție comună către Guvernator, cerându-i acestuia comutarea pedepsei cu moartea în închisoare pe timp de șase luni. Judecătorul instanței a adresat la rândul său o astfel de petiție Guvernatorului. Până la această dată nu a fost primit niciun

Cititorul nedumerit de alegerea timpului în care se petrece acțiunea poate că vrea să își amintească că secolele care ne separă de anul 4300 sunt aproape la fel de multe cu cele care au trecut de la vremurile lui Pericle.

răspuns. Aparent Guvernatorul așteaptă pronunțarea instanței de apel.

În opinia mea, atunci când au analizat acest caz extraordinar jurații și judecătorul au acționat într-un mod just și înțelept. Aceasta e singura cale pe care legea o pune la dispoziția lor. Textul legii este binecunoscut : “Oricine va ucide cu intenție o persoană va fi pedepsit cu pedeapsa capitală: moartea”. Legea nu permite nicio excepție pe care am putea-o eventual aplica în cazul de față, chiar dacă simpatia noastră ne face să fim îngăduitori, datorită împrejurărilor tragice în care acești oameni s-au aflat la acel moment.

Posibilitatea puterii executive de a face acte de clemență pare a fi fost gândită special pentru cazuri ca acesta, pentru a “îndulci” rigorile legii. Drept urmare, propun colegilor mei să urmărim exemplul juraților și al judecătorului curții prin a ne alătura petiției pe care aceștia au adresat-o Guvernatorului. Avem toate motivele să credem că cererea noastră va fi examinată cu atenție întrucât vine de la cei care au studiat toate circumstanțele cazului în toate detaliile sale. Este destul de puțin probabil că Guvernatorul va refuza petiția, cu excepția cazului în care consideră necesar să analizeze el însuși toate circumstanțele, ceea ce nouă ne-a luat trei luni de zile. Astfel de audieri ar putea fi considerate în mod teoretic o rejudecare a cazului și sunt incompatibile cu funcția puterii executive. Cred că putem presupune că inculpații vor beneficia de o anumită formă de clemență. Dacă aceasta se va întâmpla, justiția se va îndeplini fără a afecta cu ceva spiritul și litera normelor juridice și fără a încuraja în viitor orice încercare de eludare a legilor.

Judecătorul FOSTER

Sunt șocat de faptul că președintele acestui complet, într-un efort de a scăpa de complicațiile acestui caz tragic, a propus colegilor săi și a adoptat o concluzie atât de sordidă. Cred că în acest caz avem de-a face cu ceva mai mult decât destinul unui grup de exploratori ghinioniști. Este adusă în fața judecății însăși legea. Dacă acest complet declară că în conformitate cu legea oamenii aceștia au comis o infracțiune, atunci însăși legea va fi condamnată de o instanță a bunului simț, indiferent de ceea ce se întâmplă cu cei care au formulat acest apel. A pretinde că legea pe care o aplicăm și o interpretăm ne conduce către o concluzie de care ne este rușine și pe care putem să o evităm numai printr-un act excepțional care se găsește la discreția

personală a Guvernatorului, aceasta după părerea mea este o confirmare a faptului că legea acestei țări este lipsită de justiție.

În ce mă privește, nu cred că legea noastră ne conduce la monstruoasa concluzie că oamenii aceștia sunt niște ucigași. Dimpotrivă, consider că sunt nevinovați. Concluzia mea este fundamentată pe două argumente independente, fiecare din ele fiind suficiente pentru a justifica achitarea inculpaților.

Primul argument este întemeiat pe o premisă care ar putea să fie primită cu ostilitate dacă este examinată cu prejudecăți. Pornesc astfel de la ideea că legile acestei țări nu pot fi aplicate în cazul de față; el este guvernat de ceea ce se numește “drept natural”, așa cum a fost definit de gânditorii americani și europeni. Această concluzie rezultă din afirmația următoare: dreptul pozitiv este fundamentat pe prezumția că oamenii sunt făcuți să trăiască împreună în societate. Atunci când apare o situație în care coexistența oamenilor devine imposibilă, atunci o condiție care se află la baza tuturor legilor și normelor noastre încetează să existe. Când această condiție dispăre, în opinia mea, forța dreptului pozitiv dispăre odată cu ea. Este neobișnuit să aplicăm la maxim principiul *cesante ratione legis, cessat et ipsa lex* pentru totalitatea actelor normative, dar eu consider că în cazul de față trebuie procedat în acest fel. Ideea că existența actelor normative în sensul în care formează dreptul pozitiv este fundamentată pe posibilitatea coexistenței oamenilor are o consistență bizară. Nu pentru că adevărul acestei idei ar fi ieșit din comun, dar mai curând pentru că esența sa este atât de evidentă și răspândită încât avem rareori ocazia de o analiză. Astfel este aerul pe care îl respirăm și care ne înconjoară din toate părțile încât uităm că există până în momentul în care suntem brusc lipsiți de el. Oricare din ramurile de drept am lua în considerare, apare evident la o analiză mai atentă că toate acestea au ca scop facilitarea și îmbunătățirea coexistenței oamenilor, au misiunea de a reglementa în mod corect și just relațiile traiului omenesc în comun. Atunci când prezumția că oamenii pot trăi împreună își pierde din adevăr, astfel cum se întâmplă în mod evident în situațiile extraordinare în care viața poate să își continue cursul numai dacă viețile altor oameni sunt curmate, atunci fundamentele care stau la baza întregii ordini juridice își pierd sensul și forța.

În cazul în care evenimentele tragice ale acestui caz ar fi avut loc la un kilometru dincolo de granițele statului nostru, nimeni nu ar fi pretins că legile acestui stat sunt aplicabile. Recunoaștem astfel că problemele legate de competența instanțelor au o bază teritorială. Acest principiu nu este foarte evident și este destul de rar analizat. Consider că principiul este bazat pe faptul că în mod practic este posibil să impui o ordine juridică unei comunități umane numai dacă aceasta locuiește în interiorul unei suprafețe geografice clar delimitate. Astfel, prezumția că oamenii ar trebui să coexiste într-o comunitate se bazează pe un principiu al teritorialității, la fel ca întreg corpul normativ. Susțin așadar că un caz poate să fie scos cel puțin moral de sub competența unei ordini juridice, așa cum poate fi strămutat în mod geografic. Dacă analizăm scopul legilor și al guvernării precum și fundamentele dreptului pozitiv, putem considera că oamenii aceștia când au luat decizia care le-a schimbat viața se aflau în afara ordinii noastre juridice ca și cum ar fi fost la mii de kilometri dincolo de granițele statului nostru. Chiar și în sens fizic, închisoarea lor de sub pământ a fost separată de instanțele noastre de o cortină solidă de pietre ce a fost cu greu dislocată, cu eforturi de timp și resurse extraordinare.

În consecință, trag concluzia că la momentul în care viața lui Roger Whetmore a fost curmată de către inculpați, ei se găseau într-o *stare naturală* (pentru a folosi limbajul filozofilor secolului al XIX-lea) și nu într-o stare *de organizare socială*. Aceasta are ca rezultat faptul că legile aplicabile nu sunt cele ale acestui stat, ci sunt normele care decurg din principiile normative cele mai potrivite situației lor. Nu am nicio ezitare în a afirma că prin aplicarea acestor principii inculpații sunt nevinovați.

Acești oameni au acționat în virtutea unei înțelegeri acceptată de toți, propusă de însuși Whetmore. Atât timp cât părea că situația dificilă în care se aflau făcea că principiile care guvernează relațiile dintre oameni în mod obișnuit să fie inaplicabile a fost necesar ca ei să reglementeze lucrurile printr-o normă care să fie adecvată împrejurărilor în care se găseau. Încă din antichitate se cunoaște faptul că principiile de bază ale legii și guvernării se găsesc în noțiunea de contract, sau de înțelegere. Vechii

gânditori, în special în perioada 1600 – 1900 obișnuiau să gândească guvernământul în sine ca având la bază un contract social¹. Criticii au subliniat că aceasta este în contradicție cu faptele istoriei și că nu pot fi aduse dovezi științifice care să arate că există vreun guvern fundamentat în maniera descrisă prin teoria contractului social. În replică, moraliștii au arătat că teoria contractului social este o ficțiune din punct de vedere istoric, iar noțiunea de contract furnizează singura justificare morală și etică pe care se bazează forța guvernării, mai ales atunci când ea se exercită prin aplicarea pedepsei cu moartea. Puterile statului au ca singură justificare morala faptul că acțiunile lor ar fi susținute și acceptate de cetățeni raționali dacă aceștia ar fi puși în fața nevoii de a construi din nou o ordine socială care să facă posibilă traiul lor în comun.

Din fericire, statul nostru nu este confruntat cu frământările care i-au preocupat pe înaintașii noștri. Cunoaștem, ca un fapt istoric, că guvernul nostru a fost fondat pe un contract sau pe voința liberă a cetățenilor săi. Dovezile arheologice arată că în perioada care a urmat Marelui Conflict supraviețuitorii holocaustului s-au adunat în mod liber și au elaborat un proiect de constituție. Există critici sofisticate care ridică problema măsurii în care fondatorii acestui stat au puterea de a obliga generațiile viitoare prin documentul pe care l-au semnat, dar este cert faptul că guvernarea noastră își trage rădăcinile în mod neîntrerupt din contractul social original.

Astfel încât puterea călăului de a lua viețile semenilor săi, puterea polițistului de a aresta infractorii de pe străzi, toate acestea își găsesc justificarea morală în contractul social agreat de fondatorii acestui stat. Dacă nu putem identifica o sursă mai înaltă pentru ordinea noastră juridică, ce alt izvor ne putem aștepta să găsească acești nefericiți înfomețați pentru regulile pe care le-au stabilit ei înșiși?

Consider că argumentul pe care l-am expus nu are o altă fundamentare rațională. Îmi dau seama că el va fi primit cu oarecare disconfort de mulți dintre cei care vor citi această hotărâre și care se așteaptă ca argumentarea ce conduce la aceste concluzii puțin familiare să fie bazată pe o demonstrație sofisticată. Sursa unui astfel de disconfort este ușor de identificat. Condițiile normale ale existenței noastre ne determină să gândim că viața omului este o valoare absolută,

¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Social_contract

care nu poate fi sacrificată indiferent de împrejurări. Există însă multe prezumții în această concepție chiar atunci când e aplicată relațiilor sociale de zi cu zi. Avem exemple chiar în cazul pe care îl analizăm. Zece dintre muncitori au murit în timp ce pietrele care acopereau ieșirea peșterii au fost îndepărtate. Oare inginerii și funcționarii publici care au condus operațiunile de salvare nu știau că acestea sunt periculoase și implică riscuri care pot afecta viețile participanților? Dacă a fost potrivit ca zece vieți să fie sacrificate pentru a salva cele cinci vieți ale inculpaților, de ce ar fi greșit să existe o înțelegere a acestora din urmă care să salveze patru vieți cu prețul unui singur sacrificiu?

Fiecare autostradă, fiecare tunel, fiecare construcție pe care o ridicăm implică un risc pentru viața celor care participă la realizarea lor. Dacă vom analiza aceste proiecte, putem calcula cu o oarecare precizie câte vieți se vor sacrifica în timpul construcției lor. Statisticienii pot să vă spună care este costul mediu de vieți omenești pentru o mie de kilometri de autostradă cu patru benzi. Cu toate acestea acceptăm în mod deliberat că aceste costuri vor exista și le vom plăti, pornind de la prezumția că valoarea obținută cu munca celor care supraviețuiesc este mult mai mare decât costurile. Dacă aceste lucruri există într-o societate care funcționează la suprafața pământului într-o ordine firească și normală, ce putem spune despre valoarea absolută a vieții omenești în situația disperată în care se găseau cei patru inculpați și însoțitorul lor Whetmore? Cu aceasta am încheiat primul argument al deciziei mele.

Al doilea argument pe care îl aduc în motivarea opiniei mele pornește de la respingerea ipotetică a presupunerilor pe care le-am făcut până acum în sprijinul afirmațiilor anterioare. Să presupunem, de dragul unei expunerii logice, că sunt în eroare atunci când afirm că situația acestor oameni i-a scos de sub incidența legii pozitive și să presupunem, în schimb, că Legile statului nostru au puterea de a pătrunde la șapte sute de metri sub stânca pentru a se impune apoi asupra acestor nenorociți condamnați la foame în închisoarea lor subterană.

În acest caz este evident că ei au încălcat legea astfel cum este formulată ea: oricine "va lua cu intenție" viața unui semen de-al său este un ucigaș. Dar una din cele mai vechi idei ale înțelepciunii dreptului ne învață că un om poate să încalce litera legii fără să încalce legea în sine.

Fiecare propoziție a dreptului pozitiv, trebuie interpretată în mod rezonabil, în lumina scopului său evident. Acesta este un adevăr atât de evident încât este dificil de demonstrat. Găsim nenumărate aplicații ale sale în toate ramurile dreptului. În cazul Staymore a fost înaintată o plângere în baza unei legi care sancționa parcare a unei mașini într-o anumită zonă mai mult de două ore. Inculpatul a dorit să plece, dar a fost împiedicat de o demonstrație la care nu a participat și pe care nu avea cum să o prevadă. Această instanță nu l-a condamnat, deși cazul său se încadra în litera legii. În cazul Fehler vs. Neegas, în fața acestei instanțe s-a ridicat problema interpretării unui text în care cuvântul "nu" a fost din eroare tipărit din poziția în care ar fi trebuit să se găsească în partea finală și cea mai importantă a legii respective. Această eroare s-a regăsit în toate proiectele ulterioare ale legii, nefiind îndreptată de cei care au redactat actul normativ. Nimeni nu a putut dovedi cum a fost posibilă această eroare, deși era evident, prin interpretarea textului ca un întreg că articolul final se găsea în contradicție cu textul anterior precum și cu scopul actului astfel cum a fost descris în nota sa de fundamentare. Această instanță a refuzat să accepte o interpretare literală a acestei legi și a rectificat conținutul său prin poziționarea cuvântului "nu" în locul care îi era destinat în mod evident.

Textul de lege aflat în fața noastră pentru a fi interpretat nu a fost niciodată aplicat în mod strict. Cu secole în urmă a fost stabilit faptul că uciderea în legitimă apărare nu este o infracțiune. Nimic din actuala redactare a legii nu ne trimite la această interpretare. Au fost făcute câteva încercări de a pune de acord textul legii cu tratamentul legal al legitimei apărări dar, în opinia mea, acestea sunt mai curând niște sofisme ingenioase. Adevărul este că excepția care se face în favoarea legitimei apărări nu poate fi compatibilă cu textul normei care interzice omorul dar poate fi în concordanță cu scopul acestei interdicții.

Adevărata adaptare a normei cu situația legitimei apărări poate să fie găsită în următoarea argumentație: unul din obiectivele principale pe care le urmărește norma de drept penal este aceea de a preveni producerea unei infracțiuni. Acum devine clar că dacă am legifera omorul în legitimă apărare ca o infracțiune, o asemenea normă nu ar putea să-și exercite rolul său preventiv. Un om amenințat va răspunde agresorului său, indiferent de prevederile legii.

Privind astfel la scopul extins al dreptului penal putem declara în mod sigur că regula privind interdicția omorului nu intenționează să fie aplicată cazurilor de legitimă apărare

Când rațiunea pentru care existența excepției de legitimă apărare se explică astfel cum am făcut-o mai sus, devine evident faptul că același raționament poate fi aplicat în mod precis și speței aflată în discuția instanței. Dacă în viitor un alt grup de oameni se va găsi într-o situație la fel de tragică cu cea a inculpaților, putem fi siguri că decizia lor de a trăi sau de a muri nu va putea fi controlată de conținutul codului nostru penal. În consecință, dacă vom citi articolul privind omorul din această perspectivă vom ajunge la concluzia că nu se aplică în acest caz. Această neaplicare a legii este justificată de aceleași considerente pe care predecesorii noștri le-au folosit secole de-a rândul în cazul legitimei apărări.

Există voci care atrag atenția asupra faptului că puterea legii este slăbită de câte ori o instanță, după ce analizează scopul unei norme juridice, interpretează legislația într-un sens care nu este evident la prima vedere unui cititor neavizat, care nu a examinat cu atenție contextul normativ sau scopul legii respective. Accept fără rezerve declarația că această instanță se supune legilor statului nostru și își exercită puterile sub autoritatea voinței legitime a Parlamentului. Argumentația pe care am expus-o mai sus nu ridică nicio problemă legată de fidelitatea față de legile în vigoare, deși este posibil să aducă în discuție o distincție între o fidelitate rațională și una irațională. Dar niciun superior nu își dorește un executant care nu are capacitatea de a citi printre rânduri. Și cea mai puțin instruită menajeră știe că atunci când i se spune să "curețe supă și să dreagă cartofii", stăpâna casei nu vrea să spună exact acest lucru. Ea știe totodată că dacă stăpânul îi spune să "lase totul și să vină repede" el nu a luat în considerare situația în care salva copilul care se prăbușise în canalul de scurgere din curtea casei. Desigur avem dreptul de a ne aștepta la un grad similar de inteligență din partea sistemului judiciar. Corectarea erorilor evidente sau scăpărilor normative nu subminează autoritatea puterii legislative, ci face că voința să poată fi pusă efectiv în practică.

În consecință, consider că în toate aspectele acestui caz inculpații sunt nevinovați de uciderea lui Roger Whetmore și că hotărârea instanței inferioare trebuie desființată.

Judecătorul TATTING

Atunci când îmi execut obligațiile ce îmi revin ca judecător al acestei instanțe de obicei sunt capabil să disociez elementele emoționale și cele raționale ale reacțiilor mele și să hotărâsc asupra cazului în funcție de cele din urmă. Trecând în revistă acest caz găsesc că resursele obișnuite ale judecății mele refuză să funcționeze. Din punct de vedere emoțional simt un conflict între simpatia pentru acești oameni și sentimentul de oroare și dezgust față de actul monstruos pe care l-au comis. Am tot sperat că aș putea fi capabil să pun deoparte aceste emoții ca fiind irelevante și să hotărâsc asupra cazului pe baza demonstrației convingătoare și logice ce ar fi rezultat din aplicarea legii noastre. Din păcate, această dezbatere nu mi-a oferit o astfel de demonstrație.

Analizând opinia judecătorului Foster, o găsesc plină de contradicții și sofisme. Să începem cu primul său argument: acești oameni nu se supun legii noastre pentru că nu se găseau într-o "stare de organizare socială", ci într-o "stare naturală". Nu îmi este clar care este motivul acestui argument: să fi fost din cauza grosimii pietrelor care i-au făcut prizonieri sau pentru că le era foame, ori pentru că au agreeat un nou "contract social" prin care legile obișnuite ale societății au fost înlocuite de o aruncare de zaruri? Alte dificultăți în a înțelege argumentul apar atunci când ridicăm următoarea problemă: dacă acești oameni au trecut de sub jurisdicția legilor noastre obișnuite sub cea a "dreptului natural", când anume s-a întâmplat aceasta? Oare atunci când intrarea în peșteră a fost blocată, când amenințarea cu moartea prin înfometare a atins un anume grad de intensitate sau atunci când s-a ajuns la înțelegerea de a arunca zarurile? Aceste incertitudini ale teoriei propuse de colegul meu ne pot pune în mare dificultate. Să presupunem, de exemplu, că unul din acești oameni ar fi împlinit vârsta majoratului în timp ce era izolat în peșteră. La ce dată ar fi fost considerat major – la data la care efectiv a împlinit această vârstă, dar când se afla, în mod ipotetic, în afara legilor noastre uzuale, sau la data când a fost eliberat din peșteră și a devenit din nou subiect al dreptului nostru "pozitiv", cum îl numește colegul meu. Aceste dificultăți pot fi considerate frivole, dar ele sunt necesare tocmai pentru a arăta frivolitatea teoriei care le poate naște.

Nu este necesar să explorăm aceste chestiuni în detaliu pentru a demonstra absurditatea

poziției colegului meu. Atât eu, cât și domnia sa suntem numiți judecători ai acestui stat, am jurat și am fost investiți cu autoritatea de a administra aplicarea legilor statului. Cu ce autoritate ne-am putea noi constitui într-o “Instanță a Dreptului Natural”? Dacă acești oameni se aflau într-adevăr sub o lege a dreptului natural, unde își are izvorul autoritatea noastră de a interpreta și aplica astfel de norme? Cu siguranță nu ne găsim într-o astfel de *stare*.

Să aruncăm o privire asupra acestui “cod” al dreptului natural pe care colegul meu l-a propus pentru că noi să îl putem aplica acestui caz. Este un cod în care legea contractelor este mai importantă decât legislația privind omorul. Ce cod odios și incoerent! Este un cod în care un om poate să pună în aplicare o înțelegere valabilă prin care își împluternicește semenii să îi mănânce trupul. Mai mult, conform prevederilor acestui cod, o asemenea înțelegere odată încheiată este irevocabilă, iar dacă una din părți îndrăznește să se retragă ceilalți vor lua legea în propriile mâini și vor pune în aplicare înțelegerea prin violență – iar acest lucru colegul meu judecător l-a trecut sub tăcere convenabilă: efectul pe care retragerea lui Whetmore îl are asupra teoriei sale.

Principiul pe care încearcă Foster să îl explice are și alte implicații pe care nu le putem accepta. El susține că atunci când inculpații s-au aruncat asupra lui Whetmore și l-au ucis (nu știm cum, probabil aruncând cu pietre) ei își exercitau doar drepturile născute din înțelegerea lor. Să presupunem însă că Whetmore ar fi avut ascuns asupra lui un revolver cu care ar fi ucis pe cei care încercau să îi ia viața, ca să și-o salveze pe a sa. După raționamentul colegului meu, Whetmore ar fi un criminal, cât timp legitima apărare ar putea să îi fie refuzată. Dacă inculpații erau în drept atunci când l-au ucis pe Whetmore, desigur că acesta nu ar putea să mai pledeze pentru o legitimă apărare dacă și-ar fi apărat viața, așa cum nu poate pleda pentru legitima apărare un condamnat la moarte care se luptă cu călăul care în mod legal îi înfășoară nodul în jurul gâtului, pentru a fi spânzurat.

Toate aceste considerații mă determină să nu pot accepta prima parte a argumentului pe care l-a expus judecătorul Foster. Nu pot accepta ideea că inculpaților li se aplică un cod al dreptului natural pe care această instanță este obligată să îl aplice așa cum nu pot accepta regulile odioase și perverse pe care el le-a desprins din acest cod.

Mă opresc acum la partea a doua a opiniei colegului meu, prin care acesta încearcă să arăte că inculpații nu au încălcat prevederile legilor acestui stat. În acest punct lucrurile devin pentru mine pline de ambiguități, în loc să fie clare, iar colegul meu pare să nu aibă cunoștință de problemele pe care le ridică demonstrația să.

Esența argumentului prezentat de colegul meu poate fi pusă în următorii termeni: nicio lege, oricum ar fi ea formulată, nu ar trebui să fie aplicată într-un mod în care să intre în conflict cu scopul său. Unul din scopurile legii penale este acela de a preveni crima. Aplicarea legii care împiedică oamenii să se omoare între ei la împrejurările specifice ale acestui caz ar intra în contradicție cu scopul legii privind infracțiunea de omor, pentru că este imposibil de a crede că prevederile unei legi ar putea opera într-o manieră preventivă asupra cuiva pus în situația de a alege între viață și moarte. Raționamentul pentru care acest caz ar putea face excepție de la aplicarea acestei norme este același cu cel pe care îl invocăm atunci când discutăm despre legitima apărare, susține colegul meu.

La prima vedere, această demonstrație pare foarte convingătoare, într-adevăr. Interpretarea colegului meu cu privire la raționamentul care stă la baza legitimei apărări este susținută chiar de o decizie a acestei instante, în cazul *Commonwealth v. Parry*. Deși această decizie a fost trecută cu vederea în analizele și hotărârile care au urmat, ea susține fără nicio îndoială interpretarea colegului meu.

În continuare voi sublinia pe scurt neclaritățile pe care le descopăr atunci când examinez argumentarea colegului meu cu mai multă atenție. Este adevărat că o lege trebuie să fie aplicată conform cu scopul său și că *unul* din scopurile legii penale este acela de a preveni comiterea infracțiunilor. Dificultatea este că legea penală are și alte scopuri. S-a spus deasemenea că un alt scop al său este de a oferi o “supapă organizată” pentru instinctul uman al răzbunării. [Commonwealth v. Scape] S-a mai spus că alt scop este acela de a reabilita pe răufăcător. [Commonwealth v. Makeover.] Au fost propuse și alte teorii. Presupunând că trebuie să interpretăm legea prin prisma scopului său, cum procedăm când legea are mai multe scopuri sau când există divergențe în ce privește scopurile sale?

O dificultate similară avem atunci când, deși există o autoritate care confirmă interpretarea colegului meu cu privire la fundamentarea

legitimei apărări, există o altă autoritate care susține o altă argumentare. Într-adevăr, nu am auzit niciodată explicația dată de colegul meu pentru a explica legitima apărare, înainte de a citi decizia *Commonwealth v. Parry*. Teoria dreptului penal, cea care se predă în școlile de drept, așa cum a fost memorată de generații întregi de studenți, pune lucrurile în următorii termeni: normele penale privind omuciderea pedepsesc actele săvârșite cu intenție. Persoana care reacționează la o amenințare agresivă asupra sa nu acționează cu intenție, ci ca un rezultat al unui impuls adânc implantat în natura umană. Cred că acest subiect este familiar tuturor avocaților, fiindcă el este un subiect important la examenele de intrare în barou.

Explicațiile familiare pe care le dăm acestei excepții nu pot fi însă aplicate prin analogie la împrejurările cazului de față. Acești oameni nu numai că au acționat cu intenție, însă au deliberat asupra acțiunii lor și au acționat după ore întregi de discuții asupra a ceea ce ar trebui să facă. Din nou avem de-a face cu un drum care se bifurcă, cu argumente pline de contradicții. Contradicțiile acestui caz sunt amplificate de faptul că trebuie să folosim un raționament care se regăsește într-un precedent aproape necunoscut acestei instanțe, opus unui alt raționament care formează o parte din tradiția școlii noastre de drept, dar care, din câte cunoaștem, nu a fost niciodată preluat de o hotărâre judecătorească.

Recunosc relevanța precedentelor citate de colegul meu în ce privește plasarea nepotrivită a unei negații și a pârâtului care a parcat peste limita de timp. Dar ce legătură au acestea cu unul din precedentele care au marcat jurisprudența noastră, despre care colegul meu nu spune nici un cuvânt? Este vorba de *Commonwealth vs. Valjean*. Deși acest caz este relatat într-un mod oarecum obscur, se pare că pârâtul a fost condamnat pentru furtul unei felii de pâine, deși apărarea a susținut că acesta se găsea într-o stare avansată de infometare. Instanța a refuzat argumentul apărării. Dacă foamea nu poate justifica furtul unui aliment firesc și natural, cum ar putea să justifice omorul și canibalismul? Dacă privim din nou lucrurile din perspectiva prevenției, este oare posibil ca o persoană să moară de foame pentru a evita o sentință cu închisoarea pentru furtul unei bucăți de pâine? Raționamentul colegului meu ne constrânge să respingem aplicarea precedentului *Commonwealth vs. Valjean* și a practicii

judiciare dezvoltată ulterior ca o consecință a acestuia.

Din nou am o dificultate în a afirma că o decizie privind vinovăția inculpaților ar putea avea un efect de prevenție. Stigmatul cuvântului "ucigaș" este atât de puternic încât, dacă acești oameni ar fi fost conștienți că actul lor va fi calificat de lege ca fiind o infracțiune de omor, probabil că ar mai fi așteptat măcar câteva zile înainte de a-și pune planul în aplicare. În acest timp poate că acțiunea de salvare ar fi avut succes. Îmi dau seama că această observație reduce din diferență cu puțin și nu o înlătură cu totul. Este totodată adevărat că acest element de prevenție va fi mai slab în acest caz decât în situațiile uzuale de aplicare a legii penale.

Avem dificultăți în a accepta propunerea judecătorului Foster de a vedea în acest caz o excepție de la normă penală, deși aceste rețineri nu le regăsim în motivarea să. Care ar putea fi scopul acestei excepții? Avem un grup de oameni care a hotărât tragerea la sorți, iar victima a fost ea însăși de acord cu aceasta, la început. Cum am fi argumentat această excepție dacă Whetmore ar fi refuzat încă de la început să ia parte la plan? Am fi permis unei majorități a grupului să treacă peste voința lui? Sau, presupunând că nu ar fi fost hotărât niciun plan și că ceilalți pur și simplu s-ar fi înțeles în secret să îl ucidă pe Whetmore motivându-și gestul prin faptul că acesta a fost cel mai slăbit dintre toți. Sau, din nou, să presupunem că ar fi fost ales un alt sistem de selecție a "victimelor", bazat pe un alt principiu de alegere cum ar fi acela că toți ceilalți erau ateii și numai Whetmore credea în viața după moarte. Aceste exemple ar putea continua, dar am ridicat suficiente probleme pentru a înțelege multitudinea dificultăților ascunse pe care raționamentul colegului meu le ascunde.

Desigur, îmi dau seama că aș putea să ridic o problemă care nu a fost niciodată pusă, cât timp niciun grup de oameni nu va fi din nou în situația de a comite aceste îndoielnice acte despre care discutăm aici. Cu toate acestea, dacă vom reflecta mai bine, chiar dacă suntem siguri că nu vom mai întâlni astfel de cazuri în viitor, nu cumva exemplele pe care le-am dat arată lipsa rațiunii și coerenței principiilor în interpretarea pe care o dă colegul meu? Nu cumva soliditatea raționamentului trebuie să fie verificată de concluziile care decurg din acesta, fără o referință la accidente de un posibil litigiu în viitor? Dacă așa este într-adevăr, de ce sunt

judcătorii acestei instanțe preocupați atât de des să pună în discuție problema unei ocazii viitoare în care am putea aplica un principiu juridic dedus din soluția cazului aflat astăzi în fața noastră? Este aceasta o situație în care un raționament juridic se dovedește eronat și este criticat de un precedent judiciar, astfel încât ne este permis să aplicăm acel precedent, sau poate chiar avem obligația să o facem?

Cu cât examinez mai îndeaproape acest caz, cu atât devin mai implicat emoțional. Minte mea se încălzește în firele unei plase aruncate pentru însăși salvarea mea. Găsesc astfel că aproape fiecare argument relevant pentru decizia noastră este contrabalansat de un contra-argument care duce în direcția opusă. Colegul Foster nu a dezvăluit, ori poate că nu pot eu să descopăr, nicio formulă capabilă să rezolve echivocul care mă înconjoară din toate părțile.

Am reflectat asupra acestui caz cu cel mai intens efort rațional de care sunt capabil. De la ultima zi de înfățișare abia am putut să dorm. Atunci când mă simt înclinat să accept viziunea colegului Foster, sunt cuprins de sentimentul că argumentele sale nu sunt viciate din punct de vedere rațional și necesită o reevaluare esențială. Pe de altă parte, atunci când înclin să accept sentința condamnării, sunt lovit de absurditatea de a curma viețile acestor oameni care au fost salvați prin sacrificiul altor zece oameni. Pentru mine este regretabil că procurorul a considerat necesar să solicite condamnarea pentru omor. Dacă am fi avut în legislația noastră o prevedere explicită care să incrimineze consumul de carne umană, soluția noastră ar fi fost mai clară. Dacă faptele inculpaților nu au și alte conotații penale, cred că ar fi fost mai înțelept ca ei să nu fi fost deloc trimiși în judecată. Din păcate însă acești oameni au fost trimiși în judecată și instanța de fond s-a pronunțat deja iar noi ne găsim astăzi în fața acestei nefericite decizii.

Pentru că sunt cu totul incapabil să rezolv aceste contradicții și îndoieli pe care le am în legătură cu aplicarea legii în acest caz, voi face un anunț care probabil nu are un precedent în istoria acestui tribunal. Declar că mă abțin să iau o decizie și să judec în acest caz.

Judecătorul KEEN

Aș dori să încep prin a răspunde la două chestiuni care nu au fost aduse în fața instanței.

În primul rând să examinăm dacă ar trebui să existe un act de clemență din partea puterii

executive în cazul în care menținem soluția de condamnare a primei instanțe. În cadrul sistemului nostru de guvernământ aceasta este o problemă a Guvernatorului și nu a noastră. Din acest motiv nu sunt de acord cu paragraful în care Președintele instanței dă instrucțiuni Guvernatorului ca șef al puterii executive în legătură cu ceea ce ar trebui să facă în acest caz și sugerează că ar fi nepotrivit că instrucțiunile sale să nu fie urmate. Aceasta este o confuzie între funcțiile puterilor – o confuzie pe care sistemul judiciar este ultimul chemat să o facă. Doresc să declar că în locul Guvernatorului aș merge mai departe în a acorda clemență mai mult chiar decât se solicita prin cererile de grațiere. Aș elibera pe toți acești oameni inculpați în cazul de față, întrucât consider că deja au suferit suficient pentru a plăti pentru ceea ce au făcut. Aș vrea să fiu bine înțeles că această remarcă o fac în virtutea condiției mele civile de cetățean care, prin întâmplarea de a deține o funcție publică, a ajuns să cunoască în detaliu faptele acestui caz. În ceea ce privește atribuțiile mele de judecător, nu sunt în poziția de a adresa instrucțiuni Guvernatorului, ori de a lua în considerare ceea ce ar putea el face sau nu face, atunci când îmi formulez decizia care se supune în întregime numai legilor acestui stat.

A doua chestiune pe care vreau să o înlătur este în legătură cu problema dacă ceea ce au făcut acești oameni este « corect » sau « greșit » ori dacă este « rău » sau « bine ». Aceasta e o altă problemă care este irelevantă pentru atribuțiile mele de judecător, cât timp am jurat la preluarea funcției să aplic legea statului și nu convingerile mele morale sau de altă natură. Prin înlăturarea acestei chestiuni pot astfel să resping în siguranță prima parte, mai poetică, din argumentul colegului Foster. Elementul de fantezie pe care îl conține argumentul său a fost îndeajuns criticat și dezvăluit de încercarea colegului Tating de a trata cu seriozitate acel raționament.

Singura problemă asupra căreia trebuie să hotărâm este dacă inculpații au curmat cu intenție viața lui Roger Whetmore, în sensul prevăzut de art.12 al Codului Penal al statului nostru. Prevederile art. 12 sunt următoarele : «oricine va curma cu intenție viața altcuiva va fi pedepsit cu moartea». Cred că orice observator independent, care dorește să dea acestor cuvinte sensul lor natural, ar concluziona în mod cert că inculpații au «curmat cu intenție viața» lui Roger Whetmore.

De unde provin toate dificultățile acestui caz și de ce sunt necesare atâtea pagini de discuție pentru ceva atât de evident?

Dificultățile acestui caz, oricare ar fi forma încâlcită sub care ni se prezintă, au toate o singură cauză. Aceasta este nereușită de a deosebi aspectele legale de cele morale. Pe scurt, colegilor mei judecători nu le place faptul că legea astfel cum este ea redactată cere condamnarea acestor inculpați. Și mie îmi vine greu, dar spre deosebire de ei, eu respect obligațiile funcției mele care îmi cer să las deoparte preferințele personale atunci când e vorba de interpretarea și aplicarea legilor acestei țări.

Bineînțeles că judecătorul Foster nu admite că este animat de resentimente personale față de textul legii. În loc de a recunoaște aceasta, dezvoltă o argumentare care ne este familiară. El susține că o instanță se poate abate de la textul legii atunci când consideră că *ceva* care nu este expres prevăzut de aceasta - se numește acest *ceva* "Scop" - poate fi folosit pentru a justifica o concluzie pe care instanța o consideră a fi potrivită în împrejurările date. Discuția aceasta am mai avut-o și în trecut cu colegii mei. Înainte de a dezbate aspectele particulare ale acestei teorii în cazul de față, aș dori să fac pe scurt câteva considerații privind istoria acestei probleme și implicațiile sale pentru lege și guvernământ, în general.

Au fost vremuri când judecătorii puteau foarte ușor să legifereze, și cu toții știm că atunci unele din legile noastre erau elaborate mai curând de puterea judecătorească. Acestea erau timpuri când principiile acceptate de științele politice nu clarificaseră încă ierarhia și funcțiile diferitelor "brațe" ale statului. Cu toții cunoaștem problema tragică a acestei incertitudini iscate în scurtul "război civil" izbucnit între puterea judecătorească, pe de o parte, și puterea executivă și legislativă, de cealaltă parte. Nu e nevoie să reamintim aici în detaliu cauzele care au contribuit la acea nemaivăzută lupta pentru putere; ele includ atât lipsa de reprezentativitate a Parlamentului, rezultată din împărțirea țării în secții electorale care nu aveau legătură cu distribuția reală a populației dar și personalitatea puternică și popularitatea de care se bucură la acea vreme Președintele Curții Supreme. Este suficient să observăm că acele zile au trecut și locul incertitudinii a fost luat de un principiu clar: supremația puterii legislative. Din acest principiu

decurge obligația puterii judecătorești de a pune în aplicare cu consecvență legea scrisă și de a interpreta această lege în sensul ei deplin fără a fi influențați de dorințele noastre sau de concepțiile noastre despre justiție. Nu pun în discuție principiul care interzice revizuirea legilor de către puterea judecătorească - dacă acesta este bun sau rău, acceptabil sau inacceptabil; observ doar că acest principiu a fost acceptat tacit și stă la baza ordinii juridice și de guvernământ pe care am jurat să o respect.

După cum principiul supremației puterii legislative a fost acceptat în mod teoretic de secole, la fel însă persistă o tradiție a juriștilor și o forță de inerție a unor deprinderi de judecată care au ca rezultat faptul că mulți judecători nu sunt împăcați cu ideea unui rol restrâns pe care noua ordine le-o impune. Colegul Foster face parte din acest grup. Modul în care el tratează legile este acela al unui judecător care trăia acum cinci sute de ani.

Ne este familiar tuturor modul în care este realizat procesul prin care puterea judecătorească revizuieste legislația în vigoare care nu îi convine. Dacă citim opinia colegului Foster avem oportunitatea de a vedea cum se desfășoară acest proces în toate domeniile juridice. Sunt personal atât de obișnuit cu acest mecanism încât în cazul în care colegul meu Foster ar fi declarat incapabil să judece o cauză sunt sigur că aș reuși să redactez opinia sa în mod satisfăcător fără a avea vreun alt indiciu decât acela dacă agreează sau nu efectul prevederilor normelor care se aplică în cazul supus judecății.

Astfel, procesul de revizuire judiciară are trei etape. Primul este acela de a intui un fel de "scop unic" pe care legea îl servește. Aceasta, deși nici o lege din sute nu are un astfel de "scop unic", iar obiectivele fiecărei norme, aproape, pot fi interpretate în mod diferit, în funcție de interesele celor care o promovează. Al doilea pas este a acela de a descoperi că un imaginar "legislator", lucrând la realizarea "scopului" imaginar a scăpat ceva din vedere ori a lăsat un gol sau o imperfecțiune în opera sa. Aici intervine partea finală și cea mai reconfortantă a acestui proces care este, desigur, umplerea acestui gol creat. *Quod erat faciendum* [Ceea ce era de dezvoltat, a ieșit la iveală].

Încăpățânarea colegului Foster de a găsi goluri în textele legii îmi amintește despre o veche poveste a unui om care a mâncat o

pereche de pantofi. Întrebat fiind cum i-a plăcut, a răspuns că ceea ce i-a plăcut cel mai mult au fost găurile. Într-un mod asemănător gândește și colegul meu despre lege: cu cât mai multe lipsuri există, cu atât mai mult îi place norma respectivă. Pe scurt, lui nu îi place deloc textul legii.

Nimeni nu și-ar fi dorit un caz mai bun pentru a ilustra natura specială a acestui proces de acoperire a golurilor, decât speța aflată în dezbaterea noastră. Colegul meu crede că știe exact ce a căutat omul atunci când a definit infracțiunea de omor: este ceva ce el numește "prevenirea" crimei. Judecătorul Tatting a arătat deja cât de mult este depășită aceasta interpretare. Dar eu cred că problemele sunt mai profunde. Mă îndoiesc că atunci când legea pedepsește uciderea unui om ea are în vedere vreun scop, în orice înțeles obișnuit al acestei noțiuni. În primul rând, o asemenea lege reflectă o convingere adânc umană că a ucide un semen este ceva greșit și că trebuie să se întâmple ceva cu cel care a comis acest act. Dacă am fi forțați să dezvoltăm această chestiune, probabil că vom găsi sprijin în teoriile sofisticate ale criminologilor care, desigur, nu au intențiile celor care au întocmit legea. Am putea totodată să observăm că oamenii își vor îndeplini obligațiile lor mai bine și vor trăi mai fericiți dacă știu că sunt protejați împotriva oricărui atacuri violente. Având în minte faptul că victima unei omucideri de obicei nu este o persoană prea plăcută, vom putea adăuga câteva considerații legate de faptul că a ne dispensa de cei pe care nu îi agreem nu trebuie să fie o funcție la îndemâna unei persoane private, ci neapărat un monopol al statului. Toate acestea îmi amintesc de un avocat care cândva argumenta într-un caz că legea prin care se cerea ca medicii să aibă o licență este un lucru bun deoarece face ca ratele de plată pentru o asigurare de viață să fie mai mici pe seama creșterii nivelului de sănătate a populației. Există din păcate conceptul de a supra-explica lucrurile evidente.

Dacă nu cunoaștem care este scopul legii privind omuciderea, cum putem oare spune că există o lipsă a acestei legi? Cum putem ști ce anume a gândit cel care a întocmit legea și legiuitorul în general despre problema uciderii unui om pentru a fi mâncat? Colegul Tatting a arătat o repulsie de înțeles față de canibalism, deși un pic exagerată. De unde știm că predecesorii săi nu ar fi simțit aceeași repulsie, poate chiar la un nivel mai înalt? Antropologii

spun că teama de o acțiune interzisă poate fi amplificată de circumstanțele care amplifică tentațiile sale, așa cum incestul este pedepsit cel mai sever în comunitățile în care modul de a relaționa avantajează apariția sa. Cu siguranță în perioada care a urmat Marelui Conflict au existat numeroase tentații de antropologie. Poate tocmai aceasta este cauza pentru care strămoșii noștri au definit infracțiunea de omor în termeni atât de largi și nu au denumit o formă anume a acestuia. Toate acestea sunt presupuneri, desigur, dar este foarte clar că nici eu și nici colegul meu Foster nu putem ști care a fost «scopul» legii care definește infracțiunea de omor.

Considerații similare cu cele de mai sus pot fi dezvoltate și în ce privește excepția privind legitima apărare, care joacă un rol atât de important în opinia colegilor mei Foster și Tatting. Într-adevăr în decizia *Commonwealth vs. Parry* găsim un *obiter dictum* (comentariu care nu ține de esența hotărârii) care poate justifica această excepție pornind de la premisa că scopul legislației penale este de a preveni infracționalitatea. Este de asemenea adevărat că generații de studenți ai facultăților de drept au învățat că această excepție este fundamentată pe lipsa de intenție a celui care acționează în legitimă apărare, iar acești studenți au trecut examenele de admitere în barou repetând ceea ce profesorii lor i-au învățat. Aceste ultime observații le-aș putea înlătura ca fiind irelevante pentru simplul fapt că profesorii și examinatorii barourilor nu au căderea de a interpreta legea așa cum noi, judecătorii, o facem. Din nou însă, problema e mai profundă. Atunci când avem de-a face cu normă sau cu excepția de la normă chestiunea nu este aflarea intenției presupuse a normei, ci care este întinderea aplicării sale. Limitele aplicării principiului legitimei apărări astfel cum au fost stabilite de această instanță sunt clare: legitima apărare se aplică situațiilor în care o persoană opune rezistență atunci când viața sa îi este amenințată. Iată de ce este foarte clar că speța de față nu se încadrează în limitele de aplicare a excepției de legitimă apărare atât timp cât Whetmore nu a amenințat în nici un fel viața inculpaților judecați astăzi.

Colegul Tatting scoate la suprafața slăbi-ciunea esențială a argumentelor aduse de colegul Foster prin încercarea sa de a imprima considerațiilor sale despre legea scrisă, o aură de legitimitate. Colegul Tatting face eforturi însemnate prin încercarea de a combina

fidelitatea sa față de textul legii cu morala ușoară a judecătorului Foster. Problema acestei încercări este aceea a unei erori substanțiale în ce privește exercitarea actului de justiție. Pur și simplu este imposibil să aplici textul legii și în același timp să îl reformulezi astfel încât să se conformeze cu propriile dorințe.

Știu că argumentele pe care le aduc în prezentarea opiniei mele nu vor fi acceptate de cei care analizează doar efectele imediate ale acestei decizii și vor ignora implicațiile pe termen lung ale unui act de dispoziție asupra legii asumat de puterea judecătorească. O decizie severă nu este niciodată și una populară. Judecătorii au fost deseori amintiți în literatură pentru abilitatea extraordinară de a emite hotărâri evazive și de a motiva cu elemente minore decizii în care părțile în litigiu ar fi putut fi private de drepturile lor tocmai pentru că opinia publică a considerat ca aceste drepturi nu trebuie să le fie acordate. Dar cred că îngăduința judecătorilor face mai mult rău pe termen lung decât o decizie severă. Deciziile severe în cazurile dificile, ca acesta, pot avea chiar o anumită valoare morală prin aceea că le reamintește oamenilor care le este răspunderea față de legea care este în ultimă instanță creația lor. Totodată le reamintește că nu există niciun principiu al iertării personale care poate elibera de răspundere pe reprezentanții lor.

Voi merge chiar mai departe și voi spune că, pe lângă faptul că principiile pe care le-am expus sunt fundamentale pentru speța de față, dacă aceste principii ar fi fost respectate de la începuturi, am fi moștenit un sistem juridic mai bun de la înaintașii noștri. De exemplu, în ce privește principiul legitimei apărări, dacă instanțele noastre ar fi urmat întocmai textul legii inițiale, rezultatul ar fi fost o revizuire inevitabilă a textului de către legislativ. Această revizuire ar fi fost bazată pe sprijinul filozofilor dreptului natural și a psihologilor iar rezultatul ar fi fost o reglementare clară și rațională, în locul unor tirade comune și a distincțiilor metafizice pe care le regăsim în textul hotărârilor judecătorești și ale articolelor din doctrină.

Aceste concluzii depășesc desigur atribuțiile pe care le am în legătură cu cazul de față, dar am simțit nevoia să le fac publice deoarece cred sincer despre colegii mei că nu sunt suficient de conștienți despre pericolele pe care le ridică opinia colegului Foster.

În final sunt de părere că hotărârea primei instanțe trebuie păstrată astfel cum a fost pronunțată.

Judecătorul HANDY

Am ascultat cu uimire raționamentele întortocheate pe care acest caz simplu le-a prilejuit. Nu încetez să mă mir de abilitatea colegilor mei de a arunca o cortină obscură de legalisme peste fiecare din problemele asupra cărora trebuie să decidă. Am ascultat astăzi discursuri despre distincția dintre dreptul pozitiv și dreptul natural, dintre limbajul și scopul normelor, dintre puterea judecătorească și cea executivă, dintre legiferarea prin hotărâri judecătorești și atribuțiile parlamentului. Sunt dezamăgit că nimeni nu a ridicat problema naturii juridice a înțelegerii încheiate în peșteră: dacă a fost unilaterală sau bilaterală și dacă nu cumva putem considera că Whetmore și-a revocat oferta înainte de a se trece la executarea înțelegerii?

Ce au toate acestea de-a face cu cazul de față? Problema aflată în fața noastră este de fapt ce trebuie să facem noi, în calitate de funcționari publici, cu acești inculpați? Aceasta este o chestiune de înțelepciune practică, de a hotărî în funcție de context și nu purtând discuții abstracte, ci în funcție de realitățile mundane. Când speța este abordată din acest unghi, ea devine, în opinia mea, una din cele mai simple probleme care au fost înaintate spre rezolvare acestei instanțe.

Înainte de a arăta care sunt concluziile mele în legătură cu acest caz, voi trece în revistă pe scurt câteva din chestiunile fundamentale care sunt implicate, asupra cărora colegii mei au păreri diferite încă de când am fost numit în această funcție.

Nu am reușit niciodată să îi fac să înțeleagă pe colegii mei că activitatea noastră ține de domeniul relațiilor interumane și că noi hotărâm asupra destinului unor oameni, și nu asupra unor cuvinte aflate pe o foaie de hârtie ori asupra problemelor ridicate de teorii abstracte. Hotărârile sunt bune atunci când cei care hotărăsc înțeleg concepțiile și sentimentele poporului. Se iau hotărâri strâmbe când această înțelegere lipsește.

Dintre toate puterile de guvernământ puterea judecătorească este cea care pierde cel mai ușor contactul cu oamenii obișnuiți. Motivele pentru care se întâmplă aceasta sunt evidente. În timp ce masele reacționează la câteva chestiuni de ansamblu, de bază, ale unei probleme, judecătorii analizează în cele mai mici detalii cazurile prezentate. Ambele părți angajează avocați care analizează și despică firul în patru.

Judecători și avocați sunt în competiție pentru a vedea cine poate descoperi cel mai mare număr de dificultăți și diferențe într-un set dat de fapte. Fiecare parte încearcă să găsească situații, adevărate sau false, care să demonteze demonstrația celeilalte părți. Pentru a întări demonstrația, se inventează sau se importă mai multe diferențe și distincții în situația dată. Când un set de fapte a fost supus unui asemenea tratament suficient de mult timp, toată viața se scurge din el și nu mai rămâne decât o mână de praf.

Îmi dau seama acum că oricând vom avea de-a face cu reguli și principii abstracte, avocații vor găsi întotdeauna o cale de a face distincții. Până la un punct, situația descrisă este un rău necesar pe care îl găsim în orice formă de reglementare a activităților umane. Dar cred că domeniile care au într-adevăr nevoie de reguli și reglementări sunt mult supraestimate. Bineînțeles că există câteva reguli fundamentale ale jocului care trebuie respectate pentru ca jocul să poată fi jucat. Aș include printre aceste reguli pe cele privind conduita alegerilor, numirea funcționarilor publici și durata numirii lor. Aici trebuie să existe restricții în ce privește discreția numirilor și eliberarea din funcție, o anume formalitate a regulilor, o preocupare esențială pentru ce este supus normei sau lăsat în afara ei. Probabil că domeniul de reglementare a acestor principii ar trebui extins și la alte reguli, cum ar fi cele privind apărarea drepturilor și libertăților civile.

Dar în afara acestor domenii cred că toți funcționarii publici, inclusiv judecătorii, își vor face meseria mai bine dacă vor folosi conceptele abstracte și formulele ca pe niște instrumente. Cred că ar trebui să folosim ca model un bun administrator și manager care adaptează principiile și procedurile aflate la îndemâna sa la împrejurările cazului în discuție, selectând din formele disponibile pe cea care se potrivește cea mai bine rezultatului urmărit.

Avantajul cel mai evident al unei asemenea abordări este că ne permite să ne rezolvăm însărcinările noastre zilnice cu eficiență și bun simț. Susținerea pe care o am față de această teorie are rădăcini adânci. Cred că această abordare ne oferă discernământul de care avem nevoie pentru a ne păstra flexibilitatea esențială pentru a găsi un echilibru rezonabil cu sentimentele celor asupra cărora se răsfrâng deciziile noastre. Istoria ne arată ca multe guverne au fost distruse și multă mizerie umană

a fost cauzată de lipsa acordului dintre cei care conduc și cei care sunt conduși. Societatea este distrusă odată ce apare o falie profundă între popor și cei care conduc viața economică, politică și legală. Și în acest caz nici dreptul natural susținut de colegul Foster și nici fidelitatea colegului Keen față de textul legii nu ne va folosi la nimic.

Dacă vom aplica aceste concepte la cazul de față, hotărârea devine extrem de simplă, cum am spus. Pentru a demonstra aceasta va trebui să mă refer la câteva realități pe care colegii noștri, în teoriile lor sordide și nepopulate de oameni le-au trecut sub tăcere, deși le cunosc la fel de bine ca și mine.

Prima realitate este că acest caz a produs un enorm interes public atât în țară cât și în străinătate. Aproape toate revistele și ziarele au scris articole despre el. Editoriaștii au împărtășit cu cititorii lor informații confidențiale cum ar fi intențiile de acțiune ale guvernului; sute de scrisori ale cititorilor au fost tipărite de ziare. Unul din marile trusturi de presă a făcut un sondaj de opinie referitor la întrebarea "Ce decizie credeți că ar trebui să ia Curtea Supremă în cazul speologilor"? Aproape nouăzeci la sută și-au exprimat părerea că inculpații ar trebui să fie iertați sau să fie penalizați cu o pedeapsă simbolică. Este absolut clar ce simte opinia publică față de acest caz. Am fi putut afla aceasta și fără vreun sondaj, folosind doar bunul simț.

Aceasta face să ne arate în mod evident nu numai ce ar trebui să facem, dar ce trebuie să facem dacă dorim să păstrăm între această curte și opinia publică un acord rezonabil și decent. A hotărî că acești inculpați sunt nevinovați nu ne va implica în nicio șmecherie procedurală sau acțiune nedemnă. Nu e cerută aplicarea vreunui text de lege care să fie în dezacord cu practica acestei instanțe. Cu siguranță nimeni nu va crede că dacă îi vom elibera pe acești oameni am interpretat în mod ușuratic legea mai mult decât au făcut-o predecesorii noștri atunci când au creat excepția legitimei apărări. Dacă este cerută o demonstrație mai detaliată a modului în care decizia noastră este întemeiată pe texte de lege m-aș sprijini pe argumentele dezvoltate în partea a doua a motivării de către colegul Foster.

Știu că toți colegii mei vor fi oripilați de ideea ca această instanță să ia în considerare opinia publică. Vor argumenta că opinia publică este emoțională și capricioasă, că e întemeiată pe jumătăți de adevăr și ascultă de martori care nu sunt interogați de partea adversă. Vor susține

că legea înconjoară procesul unui caz ca acesta cu măsuri de siguranță sofisticate, elaborate pentru a fi siguri că adevărul va fi cunoscut și că fiecare judecată rațională asupra problemei trebuie să fie luată în considerare.

Dar haideți să privim îndeaproape câteva din realitățile aplicării legii noastre penale. Când cineva este acuzat de săvârșirea unei infracțiuni există, vorbind în general, patru moduri în care poate să scape de pedeapsă. Unul din acestea este decizia judecătorului că în conformitate cu legea aplicabilă nu a comis nicio infracțiune. Aceasta este o decizie care are loc într-un mod mai curând formal și abstract. Dar să privim celelalte trei moduri în care poate să scape de pedeapsă. Acestea sunt: (1) o decizie a procurorului de a nu începe urmărirea penală; (2) o achitare de către juriu; (3) o grațiere sau o comutare a sentinței hotărâtă de puterea executivă.

În cazul unui juriu trebuie să încadrăm deliberările sale într-o zonă relevantă de legalitate, dar nu e necesar să ne amăgim prin a crede că această încercare are succes în realitate. În mod normal faptele acestea trebuiau să fie judecate sub toate aspectele de către un juriu. Dacă aceasta s-ar fi întâmplat sunt sigur că inculpații ar fi fost achitați sau ar fi existat o împărțire a opiniilor care ar fi evitat condamnarea. Dacă juriul ar fi primit îndrumări că foamea oamenilor și înțelegerea pe care au făcut-o nu reprezintă scuze pentru a decide condamnarea, hotărârea lor ar fi ignorat probabil aceste îndrumări și ar fi implicat mai curând o interpretare mult mai distorsionată a textului de lege decât suntem noi tentați să o dăm, ca juriști. Desigur, singurul motiv pentru care acest lucru nu s-a întâmplat a fost datorită întâmplării că președintele acestui juriu a fost un avocat. Cunoștințele sale de drept i-au dat posibilitatea de a formula un răspuns care să permită juriului să evite responsabilitățile sale obișnuite.

Colegul Tatting și-a exprimat dezamăgirea că Procurorul nu a hotărât de fapt în numele său și a transmis instanței cererea de deschidere a acțiunii penale. Pe cât de strict a fost cu sine însuși atunci când s-a conformat cerințelor teoriei juridice, pe atât de mulțumit este de a fi lăsat soarta acestor oameni să fie hotărâtă în afara instanței de către Procuror, pe baza bunului său simț. Președintele instanței, pe de altă parte, vede aplicarea bunului simț amânată până la calendele grecești, și alături de colegul Tatting, nu vrea să ia parte la aceasta.

Aceasta mă duce spre concluzia opiniei mele, în care mă voi referi la clemența puterii executive. După cum am mai spus, nouăzeci la sută din opinia publică ar dori ca Curtea Supremă să nu îi condamne pe inculpați sau să decidă o pedeapsă mai mult sau mai puțin ușoară, alta decât condamnarea la moarte. Cei zece la sută rămași constituie un grup interesant, având opinii ciudate și divergențe. Unul din experți a făcut un studiu asupra acestui grup și s-a dovedit că membrii săi au anumite caracteristici. O parte substanțială din ei au abonamente la ziare de scandal cu o circulație restrânsă care au oferit cititorilor o imagine distorsionată asupra faptelor acestui caz. Unii au crezut că "speolog" înseamnă "canibal" și că antropofagia este un curent social. Dar ceea ce vreau să spun este aceasta: deși fiecare nuanță și opinie a fost reprezentată în grupul supus sondajului, nu a existat nici unul, nici măcar un singur membru al majorității de nouăzeci la sută care să spună: "Cred că ar fi un lucru bun ca instanța să decidă o condamnare la moarte a inculpaților și apoi să vină guvernul și să îi grațieze". Deși aceasta este o soluție care a dominat discuțiile noastre într-o măsură mai mică sau mai mare și pe care președintele acestui complet a propus-o ca modalitate de a evita o hotărâre injustă în același timp cu apărarea unei anume prestanțe a legii. Putem să îl asigurăm că dacă este să apere vreo morală, aceasta este doar conștiința domniei sale și nu aceea a opiniei publice care nu știe nimic despre distincțiile sale privind textele de lege. Am menționat acest aspect deoarece vreau să subliniez încă o dată pericolul că ne-am putea pierde în prejudecăți și am putea uita că acestea de multe ori nu au o corespondență cu lumea reală.

Revin acum la cel mai important fapt al acestui caz, ceva ce cu toții cunoaștem, deși se pare că toți colegii mei încearcă să se apere ascunzându-se sub robele lor de judecători. Mă refer la perspectiva înfricoșătoare că dacă acest caz este lăsat la latitudinea sa, Guvernatorul va refuza să îi grațieze pe inculpați sau să le preschimbe sentința. După cum știm cu toții, Guvernatorul este un om în vârstă, cu vederi conservatoare. Presiunea opiniei publice de multe ori are asupra sa un efect invers decât cel așteptat. După cum am spus și colegilor mei, din întâmplare nepoata soției mele este prietenă bună cu secretara Guvernatorului. Am aflat în mod indirect, dar cred că pot pune temei pe aceasta, că el este ferm hotărât să nu schimbe

În nici un fel sentința acestei instanțe dacă se va decide că inculpații au încălcat legea.

Nimeni nu regretă mai mult ca mine că va trebui să mă sprijin într-o chestiune atât de importantă pe o informație care ar putea fi caracterizată ca fiind zvon. Dacă ar fi fost după mine, aceasta nu s-ar fi întâmplat, căci aș fi vorbit direct cu Guvernatorul, am fi discutat acest caz împreună și aș fi aflat care este opinia sa, încercând împreună să găsim o soluție pentru rezolvarea situației. Dar cu siguranța colegii mei nu ar fi vrut să audă de o asemenea soluție.

Cu toate principiile lor privind obținerea informațiilor direct de la sursă, au fost foarte tulburați de ceea ce au aflat în mod indirect. Faptele pe care le-am relatat sunt bine știute de colegii mei, ceea ce și explică de ce Președintele Curții (în mod obișnuit având o conduită model) s-a împotmolit în ideea de a-și arunca roba de judecător în fața Guvernatorului și a-l amenința cu excomunicarea dacă va îndrăzni să nu preschimbe pedeapsa; explică de ce colegul Foster a făcut eforturi imense de a evita situația, încercând să pună pe umerii acestor inculpați o întreagă bibliotecă de cărți de drept. Explică totodată de ce colegul meu legalist Keen a făcut câțiva pași de partea cealaltă a scenei, ca într-o piesă antică, adresând unele remarci despre puterea executivă "în calitatea sa privată de cetățean". (Aș observa că, cu totul întâmplător, sfaturile private ale cetățeanului Keen vor apărea în decizia acestei curți care se va tipări pe cheltuiala contribuabilului).

Trebuie să mărturisesc că, cu cât îmbătrânesc, cu atât devin din ce în ce mai surprins de refuzul oamenilor de a aplica principiile bunului simț în ce privește problemele legate de lege și guvernare, iar acest caz cu adevărat tragic a adâncit sentimentul meu de descurajare și consternare. Îmi doresc doar să îi pot convinge pe colegii mei de înțelepciunea principiilor pe care le-am aplicat de când am fost investit în funcția de judecător. De fapt, printr-o conjunctură nefericită, am întâlnit o problemă asemănătoare cu cea din cazul de față chiar în primul dosar pe care l-am judecat ca judecător.

O sectă religioasă a concediat un preot învinuindu-l că s-a convertit la practicile și filozofia unei secte rivale. Preotul a pus în circulație un manifest care acuza pe cei care l-au concediat. O parte din susținătorii bisericii au convocat o întâlnire publică cu scopul de a susține și explica poziția acesteia. Preotul a luat parte la această întâlnire. Unii au spus că s-a

strecurat în mulțime deghizat. El însă a susținut că a participat ca oricare altă persoană, în mod deschis. În orice caz, atunci când s-a luat cuvântul preotul a intervenit cu întrebări legate de unele activități ale bisericii și a făcut câteva declarații în apărarea sa. A fost însă interpelat de audiență și în cele din urmă a primit mai multe lovituri, printre care și un pumn în plină figură. Preotul a depus o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat daune asociației care a organizat întâlnirea precum și unui număr de zece persoane pe care le-a identificat ca fiind agresori.

Când am analizat dosarul cauzei, la prima vedere totul a părut foarte complicat. Avocații au ridicat o mulțime de probleme de natura juridică. Unele argumente priveau chestiuni de admisibilitate a probelor altele au fost legate de dreptul său de a profesa. Fiind la început de cariera eram nerăbdător să aplic cunoștințele teoretice învățate în școală și am început să examinez toate aceste argumente în detaliu, documentându-mă și pregătind cu minuțiozitate răspunsul meu. Pe măsură ce studiam cauza am devenit din ce în ce mai absorbit de complexitatea sa, pregătit fiind să am o abordare similară cu cea a colegului Tatting. Am realizat însă dintr-o dată că toate acele probleme juridice complexe nu aveau nimic de a face cu soluția cazului și am început să examinez toată problematica din perspectiva bunului simț. Am privit lucrurile într-o nouă lumină și am înțeles că singurul lucru pe care trebuia să îl fac era să resping acțiunea pentru lipsă de probe.

Am ajuns la această concluzie luând în considerare următoarele fapte. Busculada în care reclamantul a fost lovit a fost declanșată în circumstanțe obscure, în care unele persoane încercau să ajungă în centrul disputelor în timp ce altele încercau să se îndepărteze; unii încercau să îl protejeze pe reclamant în timp ce alții încercau să îl lovească. Ar fi trecut câteva săptămâni până am fi aflat adevărul despre toate circumstanțele cazului. Am hotărât însă că nicio lovitură în falcă nu valorează atât de mult pentru statul nostru. (Între timp urmele altercației se vindecau fără a provoca nicio problemă de sănătate preotului). Mai mult, am avut impresia acută că reclamantul căutase cu lumânarea această situație neplăcută. Știa cât de inflamată este atmosfera în legătură cu demiterea sa și ar fi putut găsi cu ușurință un alt loc în care să își exprime poziția sa. Decizia pe care am luat-o a fost puternic susținută de presă și de opinia

publică, care au dezavuat practicile și opiniile promovate de preotul demis.

Astăzi, treizeci de ani mai târziu, datorită unui procuror ambițios și unui președinte al juriului foarte legalist, mă confrunt cu o situație care ridică probleme de principiu similare. Lumea nu pare să se fi schimbat prea mult cu excepția faptului că în acest caz nu vorbim de o decizie în legătură cu câteva sute de "frelars" [moneda oficială], ci de viața sau de moartea a patru oameni care au suferit deja umilințe pe care mulți dintre noi nu le-ar îndura în mii de ani. În concluzie, consider că reclamanții nu sunt vinovați de învinuirile aduse și că hotărârea primei instanțe trebuie casată.

Judecătorul TATTING

Am fost întrebat de președintele completului dacă doresc să îmi revizuiesc poziția, după ce am luat cunoștință de opiniile colegilor mei. Doresc să subliniez faptul că opiniile exprimate îmi întăresc convingerea că nu trebuie să iau parte la decizia care se va lua în acest caz.

Având în vedere opiniile exprimate de judecătorii Curții Supreme, hotărârea primei instanțe și condamnarea pronunțată de aceasta este menținută. S-a decis ca executarea sentinței să aibă loc la ora 6 A.M. în ziua de Vineri, 2 Aprilie, anul 4300.

Postscriptum

Acum, după ce hotărârea instanței a fost publicată, cititorul nedumerit de alegerea timpului în care se petrece acțiunea poate că vrea să își amintească că secolele care ne separă de anul 4300 sunt aproape la fel de multe cu cele care au trecut de la vremurile lui Pericle. Probabil că nu este necesar să observ că *Speța speologilor* nu are intenția de a fi o satiră sau o profeție. Cât despre judecătorii care formează completul de judecată sunt, desigur, la fel de imagineri ca și faptele precum și jurisprudența invocate. Cititorul care refuză să accepte o astfel de perspectivă și care dorește să găsească rezonanțe contemporane fără ca aceasta să fi fost intenția noastră trebuie avertizat că se angajează într-o fantezie proprie, care îl poate determina să scape din vedere modestul adevăr conținut în opiniile judecătorilor Curții Supreme din Newgarth. Acest text a fost elaborat cu singurul scop de a aduce împreună câteva teorii divergente în legătură cu legea și aplicarea ei. Aceste teorii frământă mințile oamenilor și ne pun în fața unor dileme încă din timpul lui Platon și Aristotel. Probabil că vor continua să o facă încă mult timp. Dacă există vreun element vizionar în acest caz, el nu depășește oricum sugestia că aspectele tratate se regăsesc permanent în problematica rasei umane.